

PD3 Øvesæt 1

Læseforståelse, tekstrekonstruktion, ordvalg og skriftlig fremstilling

Dette er et originalt øvesæt, skrevet til at træne de samme opgavetyper og det samme niveau som Prøve i Dansk 3. Det er ikke en kopi af nogen tidligere eksamensopgave. Del venligst ikke denne fil.

Vejledende tid: ca. 90 minutter i alt.

Alle svar findes samlet i facit bagerst i dokumentet.

Lær dansk med Isaac

Quick Strategy Tips

Pro-level tips in English, based on how these tasks are actually built and graded, not generic study advice.

Reading comprehension

At this level, wrong options often reverse a scope word, 'nogle' becomes 'alle', 'kan' becomes 'skal', or swap cause and effect around. Read each option checking the LOGIC direction against the text, not just whether the topic matches, that's where PD3 distractors hide.

Multiple choice

The 'almost right' option is usually the one testing whether you noticed a qualifier word in the text, 'delvist', 'i nogle tilfælde', 'som regel'. If an option states something as absolute that the text only claimed partially, it's the trap, not the answer.

Text reconstruction

The correct sentence almost always contains a direct reference, a pronoun ('han', 'hun', 'det', 'de') or a repeated noun, tying it to whatever was just named right before the gap. Trace what the previous sentence introduced, then find the option that clearly refers back to exactly that.

Word-choice grid (ordvalg)

Options in the same row are often close in meaning but differ in tone or connotation, positive versus negative, formal versus casual. Check the tone of the surrounding paragraph as a whole, not just the literal meaning of the gap sentence, PD3 tests register as much as vocabulary.

Writing tasks

On diagram tasks, examiners specifically check whether you correctly identify the trend direction (increasing, decreasing, or stable) before your reasoning, misreading the trend is an instant, avoidable point loss. Spend your first two sentences purely on describing the data correctly before moving into causes or opinion.

Del 1: Læseforståelse 1

Søg informationer i teksterne herunder, og svar kort og præcist.

Fleksible arbejdstider bliver mere almindelige

I mange danske virksomheder er den faste arbejdsdag fra klokken otte til fire på vej til at forsvinde for godt, en udvikling der er accelereret markant siden pandemien tvang stort set alle kontorarbejdspladser til at eksperimentere med hjemmearbejde. I stedet for faste mødetider aftaler medarbejdere og ledelse nu ofte individuelt, hvornår arbejdet bedst kan udføres, ud fra den enkeltes livssituation og opgavernes karakter. Nogle medarbejdere møder tidligt for at kunne hente børn om eftermiddagen fra institution eller skole, mens andre, særligt dem uden børn eller med en partner, der klarer den tidlige rutine, foretrækker at starte senere og til gengæld arbejde til sent på eftermiddagen eller tidlig aften.

Udviklingen er særligt tydelig i brancher, hvor arbejdet primært foregår foran en computer, og hvor det derfor betyder mindre, præcis hvornår opgaverne bliver løst, blot de bliver løst inden for rimelig tid og med den nødvendige kvalitet. IT-virksomheder, konsulenthuse og store dele af den offentlige administration nævnes ofte som forgangseksempler, hvor ledelsen i stigende grad måler på resultater frem for tilstedeværelse. Flere HR-chefer fortæller, at denne omstilling har krævet en gennemgribende ændring af, hvordan man overhovedet evaluerer medarbejderes indsats, væk fra simpel optælling af timer på kontoret og hen imod en vurdering af leverede resultater og overholdte deadlines.

Ikke alle medarbejdere oplever dog udviklingen som udelukkende positiv. Nogle peger på, at grænserne mellem arbejde og fritid bliver mere udviskede, når arbejdsdagen ikke længere har en klar start og slutning, og at det kan være svært at sige fra over for kollegaer eller ledere, der sender beskeder sent om aftenen i den tro, at modtageren alligevel arbejder fleksibelt.

En stigende gruppe danskere har desuden helt droppet at eje deres egen bil og bruger i stedet en delebil-tjeneste, når de konkret har brug for en bil til et ærinde, en flyttedag eller en weekendtur ud af byen. Konceptet, der oprindeligt kom fra store byer i udlandet, er i de seneste år vokset markant i København, Aarhus og flere andre danske storbyer, hvor udbuddet af delebiler nu dækker de fleste boligområder.

Fortalere for ordningen peger på flere fordele på samme tid. For det første er det økonomisk langt billigere end at eje en bil, som de færreste faktisk bruger hver eneste dag alligevel, når man medregner forsikring, vedligeholdelse, parkering og værditab. For det andet er det godt for både byrummet og miljøet, når markant færre biler holder parkeret uvirksomme det meste af døgnet, og pladsen i stedet kan bruges til cykelstier, grønne områder eller flere boliger.

Andre er mere skeptiske over for udviklingen og mener, at ordningen kun fungerer godt i tætte storbyer med et allerede stort udbud af delebiler inden for kort gåafstand. For familier, der bor længere fra byen, i forstæder eller på landet, hvor den nærmeste delebil kan ligge flere kilometer væk, er det langt mere upraktisk, og for dem giver det stadig bedre mening at eje sin egen bil, uanset hvad det koster i det lange løb.

1. Hvad er ifølge teksten ved at forsvinde i mange danske virksomheder?

2. Hvorfor møder nogle medarbejdere tidligt ifølge teksten?

3. I hvilke brancher er udviklingen mod fleksible arbejdstider særligt tydelig?

4. Hvad har flere HR-chefer måttet ændre grundlæggende ifølge teksten?

5. Hvilken ulempe ved fleksible arbejdstider nævner nogle medarbejdere?

6. Hvad har en stigende gruppe danskere droppet at gøre?

7. Hvad peger fortalere for delebiler på som fordele?

8. Hvorfor mener nogle, at delebiler kun fungerer godt i storbyer?

9. Hvilken indvending nævner teksten mod delebiler for familier uden for storbyerne?

Del 2: Læseforståelse 2

Delprøve 2A: En undersøgelse om fleksibilitet

Læs teksten, og svar på de tre spørgsmål.

En omfattende undersøgelse fra en dansk fagforening, gennemført blandt over fem tusinde medlemmer på tværs af brancher, viser, at over halvdelen af de adspurgte gerne vil have mere fleksibilitet i deres arbejdsliv, end de oplever at have i dag. Tallet er steget markant sammenlignet med en tilsvarende undersøgelse for fem år siden, hvor kun omkring en tredjedel efterspurgte det samme.

Mange af de adspurgte peger på, at øget fleksibilitet giver mærkbart mere overskud i hverdagen, når man selv kan planlægge, hvornår man arbejder hjemmefra, og hvornår man møder ind på kontoret, i stedet for at skulle indrette hele sit liv efter faste mødetider fastsat af andre. Flere af de adspurgte fortæller også, at fleksibiliteten konkret gør det lettere at kombinere et krævende arbejdsliv med familielivet derhjemme, særligt i perioder med små børn, syge pårørende, eller andre forpligtelser, der kræver tilstedeværelse på bestemte tidspunkter af dagen.

Undersøgelsen viser desuden en tydelig forskel mellem aldersgrupper. Yngre medarbejdere under 35 år efterspørger i højere grad fleksibilitet omkring, hvor de arbejder fra, mens medarbejdere med hjemmeboende børn i højere grad efterspørger fleksibilitet omkring, hvornår på dagen de arbejder. Ikke alle brancher kan dog indføre fleksible arbejdstider på samme måde uanset ønsket, i butikker, på hospitaler og i produktionen skal der nødvendigvis være personale fysisk til stede på bestemte tidspunkter, uanset hvad den enkelte medarbejder måtte foretrække, hvilket undersøgelsen også anerkender som en reel begrænsning for en stor del af arbejdsstyrken.

1. Hvad viser undersøgelsen fra fagforeningen?

- a At de fleste hellere vil arbejde færre timer.
- b At over halvdelen gerne vil have mere fleksibilitet.
- c At ingen ønsker fleksible arbejdstider.

2. Hvorfor gør fleksibilitet det lettere at kombinere arbejde og familieliv?

- a Fordi man arbejder færre timer om ugen.
- b Fordi man selv kan planlægge, hvornår man arbejder hjemmefra.
- c Fordi man får en højere løn.

3. Hvilke brancher nævnes som eksempler på, at det er svært at indføre fleksible arbejdstider?

- a Kontorarbejde og IT.
- b Butikker, hospitaler og produktion.
- c Undervisning og forskning.

Delprøve 2B: Ledernes perspektiv

Der er fjernet fem sætninger fra teksten. Find den sætning (A-G), der passer til hvert nummer. Der er to sætninger, du ikke skal bruge.

Flere ledere fortæller, at de oplever mere tilfredse medarbejdere, siden de indførte fleksible arbejdstider på deres arbejdsplads. ____ (1) ____ Samtidig peger de på, at det kræver tillid fra ledelsens side.

Lederen skal turde stole på, at arbejdet bliver lavet, selv når medarbejderen ikke sidder ved skrivebordet fra otte til fire. ____ (2) ____ Nogle ledere indrømmer, at det tog tid at vænne sig til ikke længere at kunne se, hvornår medarbejderne var på kontoret.

Til gengæld oplever mange virksomheder, at medarbejderne bliver længere tid i deres job, når de har indflydelse på deres egen hverdag. ____ (3) ____ Det sparer på sigt virksomheden for udgifter til rekruttering og oplæring af nye medarbejdere.

____ (4) ____ Nogle fagforeninger peger på, at det især gavner medarbejdere med længere transporttid til arbejde.

____ (5) ____ Flere virksomheder overvejer derfor at gøre ordningen permanent efter en indledende prøveperiode.

- A** Det kan være en svær omstilling for ledere, der er vant til fysisk tilstedeværelse.
- B** Flere har oplevet lavere sygefravær som en direkte følge af ordningen.
- C** Det giver dem mulighed for at bruge mindre tid på transport hver dag.
- D** De første evalueringer af ordningen har generelt været positive.
- E** Antallet af ledere i danske virksomheder er faldet de seneste år.
- F** Nogle medarbejdere foretrækker faktisk stadig faste mødetider.
- G** Det kræver et opgør med den traditionelle ledelsesstil for mange.

Del 3: Ordvalg i sammenhæng

Vælg det rigtige ord (A-D) til hvert hul.

Distancearbejde på tværs af landegrænser

Flere danske virksomheder har det seneste år ____ (1) ____ medarbejdere, der bor i udlandet og arbejder fuldt digitalt. Det giver virksomhederne adgang til et langt ____ (2) ____ talentpulje end tidligere, hvor man kun kunne ansætte folk inden for pendlerafstand. Nogle ledere er ____ (3) ____ over mulighederne, mens andre påpeger, at det kan være ____ (4) ____ at opbygge et stærkt team, når kollegerne aldrig mødes fysisk. Skattemæssigt er det også ____ (5) ____ , da reglerne varierer meget fra land til land. Ekspertter forventer, at antallet af den slags aftaler vil ____ (6) ____ i takt med at flere virksomheder får erfaring med modellen.

	A	B	C	D
1	afskediget	ansat	overset	forbudt
2	mindre	bredere	dyrere	kortere
3	begejstrede	ligeglade	bange	kede sig
4	nemmere	sværere	hurtigere	billigere
5	enkelt	komplekst	ulovligt	gratis
6	falde	stoppe	stige	forsvinde

Del 4: Skriftlig fremstilling

Delprøve 1: En e-mail

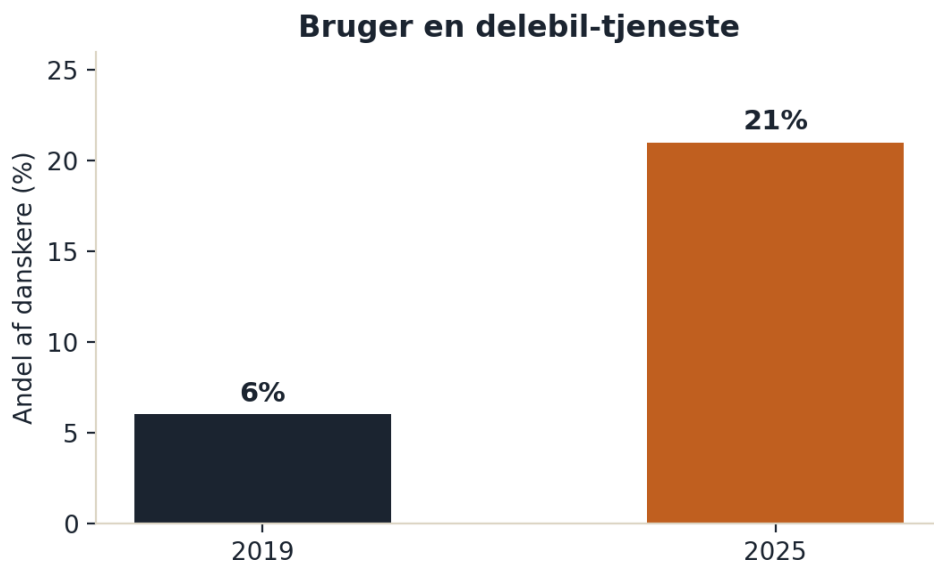
Du har fået en besked fra din leder, hvor hun blandt andet skriver:

“... Vi overvejer at indføre fleksible arbejdstider på hele kontoret fra næste kvartal. Hvad tænker du om det? Jeg vil også gerne vide, hvordan det ville påvirke din hverdag konkret, og om du ser nogen ulemper ved det, som vi bør tage højde for.”

Skriv et svar til din leder. Kom ind på alle de understregede spørgsmål. Du skal skrive minimum 100 ord.

Delprøve 2: Vælg enten A eller B

A: Diagrammet

Diagrammet viser andelen af danskere, der bruger en delebil-tjeneste, i 2019 og 2025. Beskriv kort, hvad diagrammet viser. Fortæl, hvilke årsager der kan være til udviklingen. Vurdér, hvad udviklingen vil betyde for byplanlægning og bilejerskab i fremtiden, og begrund dine synspunkter (denne del skal udgøre ca. 50% af besvarelsen). Du skal skrive minimum 200 ord.

B: Din egen arbejdsdag

Skriv om, hvordan en typisk arbejdsdag ser ud for dig, eller hvordan du gerne ville have, at den så ud. Kom ind på, hvad der fungerer godt, og hvad du eventuelt ville ændre. Vurdér, om danske arbejdspladser generelt er blevet mere fleksible, og begrund dine synspunkter (denne del skal udgøre ca. 50% af besvarelsen). Du skal skrive minimum 200 ord.

Huskeliste, før du afleverer

- Har du svaret på det, opgaven beder om (alle understregede spørgsmål, hvis du valgte A)?
- Har du delt teksten op i afsnit?
- Har du brugt forbindelsesord som 'derfor', 'desuden' og 'selvom'?
- Har du tjekket stavning og kommaer?

Facit

Del 1

1. Den faste arbejdsdag fra otte til fire.
2. For at kunne hente børn om eftermiddagen fra institution eller skole.
3. IT-virksomheder, konsulenthuse og dele af den offentlige administration.
4. Hvordan man evaluerer medarbejderes indsats, væk fra tilstedeværelse og hen mod resultater.
5. At grænserne mellem arbejde og fritid bliver udviskede.
6. At eje deres egen bil.
7. At det er billigere end at eje en bil, og bedre for miljøet og byrummet.
8. Fordi udbuddet af delebiler er størst i tætte storbyer.
9. At det er upraktisk, når den nærmeste delebil kan ligge flere kilometer væk.

Delprøve 2A

1. b 2. b 3. b

Delprøve 2B

- 1-B, 2-G, 3-C, 4-D, 5-A (E og F bruges ikke)

Del 3: Ordvalg

- 1-B, 2-B, 3-A, 4-B, 5-B, 6-C